

بررسی ساختار و محتوای داستان‌های بلکین اثر پوشکین

محمد رضا اسفرم*

دکتر مرتضی حاج مزدرانی**

چکیده

الکساندر سرگئیویچ پوشکین شاعر، داستان کوتاه نویس، رمان نویس و نمایش نامه نویس روس به عنوان بزرگترین شاعر و بنیانگذار ادبیات نوین روس شناخته می‌شود وی دریک خانواده ی اشرافی به دنیا آمد و در مدرسه فاخر سلطنتی لیسیم در تسار سکویه سلو در بین سال‌های ۱۸۱۱ تا ۱۸۱۷ تحصیل کرد

حکایت یا داستان‌های بلکین نخستین اثر کامل منشور پوشکین است تمامی رمان‌ها درروستای بلودینی بزرگ درپاییز ۱۸۳۰ نگاشته شده است بنابراین تاریخ تکمیل داستان‌ها توسط نویسنده داستان تابوت ساز در ۹ سپتامبر، متصدی چاپارخانه ۱۴ سپتامبر، دختر خانم روستایی ۲۰ سپتامبر، تیرانداز در ۱۴ اکتبر و بوران در ۲۰ اکتبر نوشته شده است.

پیشینه تحقیق

درمورد زندگی و شعر پوشکین مقاله‌های بسیاری نوشته شده است و اوبا شاعران ایرانی از جمله سعدی و فردوسی مقایسه شده است اما درمورد داستانهایش باید گفت که تحقیقات بسیار اندک وموردی با نام بردن یک یا دو داستان تحقیق شده است

mohammadreza.as@yahoo.com

dr.mazdarani@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۵/۰۷

* کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

** استادیار دانشگاه پیام نور

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۳/۰۱

زندگی‌نامه الکساندر پوشکین

متولد: ۲۶ می ۱۷۹۹ مسکو امپراطوری روسیه

متوفی: ۲۹ ژانویه ۱۸۳۷ در سن پترزبورگ در سن پترزبورگ امپراطوری روسیه

شغل: شاعر، رمان‌نویس و نمایش‌نامه‌نویس

زبان: مسلط به زبان روسی و فرانسوی

محل تحصیل: مدرسه اشرافی لیسیم

دوره: عصر طلایی شعر روسیه

نوع ادبی: رمان، رمان منظوم، شعر، نمایش‌نامه، داستان کوتاه و داستان پریان

نهضت ادبی: رمانتیسیم، جنبش رئالیسم

آثار برجسته: یوگنی اونه‌گین، دختر سروان، بوریس گودونوف، روسلان ولودمیلا

همسر: ناتالیا یوشکینا (ازدواج ۱۸۳۱)

فرزندان: ماریا، الکساندر فورمکه، گیری گوری، ناتالیا

الکساندر سرگئیویچ پوشکین شاعر، داستان‌نویس، رمان‌نویس و نمایش‌نامه‌نویس روس به عنوان بزرگترین شاعر و بنیانگذار ادبیات نوین روس شناخته می‌شود وی در یک خانواده‌ی اشرافی به دنیا آمد و در مدرسه فاخر سلطنتی لیسیم در تسار سکویه سلو در بین سال‌های ۱۸۱۱ تا ۱۸۱۷ تحصیل کرد و در ۱۵ سالگی نخستین مجموعه شعرش را منتشر ساخت و شاعر برجسته‌ای همچون گاوریل درژاوین را تحت تاثیر خود قرارداد او راه سنتی اشرافی‌گری را با گرفتن سمتی دراداره‌ی خدمات خارجی در سن پترزبورگ پس از فارغ‌التحصیلی ادامه داد اما در سال ۱۸۲۰ سالی که شعر روایی او به نام روسلان ولودو میلا منتشر شد از پایتخت تبعید شد آن هم به خاطر چند شعر سیاسی، پوشکین به مقصد جنوب عازم شد جایی که اکنون جزء کشور اوکراین، قفقاز شمالی و شبه جزیره کریمه است او از این تجربیاتش بود که اشعاری موسوم به (حلقه جنوبی یا محفل جنوبی) را سرود در سال ۱۸۲۳ پوشکین شروع به نگارش رمان منظوم یوگنی اونه‌گین پرداخت. به دنبال نامه‌ای پوشکین به میخائیلو سکویه املاک مادری خود در ولایت پسکف در شمال روسیه تبعید شد و دو سال را در آنجا سپری کرد سالهای ۱۸۲۴ تا ۱۸۲۶ فصل دوم رمان یوگنی اونه‌گین

راکه نوشتن آن را زمان تبعید آغاز کرده بود به پایان رساند. وسوگ نامه تاریخی اش بنام (باریس کادونف) که تا سال ۱۸۳۱ چاپ نشد

یک سال پس از ۱۸۲۵ انقلاب دسامبر که در آن چند تن از دوستان پوشکین دست داشتند شکل گرفت تزار نیکلای اول او را مورد عفو قرارداد و او اجازه ی بازگشت به مسکو را گرفت درپاییز سال ۱۸۳۰ پوشکین که در بولدینو می‌زیست نزدیک به ۵۰ اثر با مضامین متفاوت به وجود آورد از جمله داستان‌ها یا حکایت‌های بلکین که مجموعه داستانی کوتاه است .

سال بعد او با زن زیبا رویی به نام ناتالیا گونچارو ازدواج کرد و یک سمت درباری درجه دوم گرفت و دوباره به خدمت دولتی بازگشت.

با توجه به فشارهای زندگی اجتماعی و شغلی اش پوشکین به خلاقیت ادبی ادامه داد و در سال ۱۸۳۱ یوگنی اونه گین را تکمیل کرد و مشهورترین داستان کوتاهش به نام ملکه اسپنیر را نوشت و سوار کار مفرغی که یکی از مشهورترین اشعار اوست در سال ۱۸۳۳ سرود

دختر سروان را که رمانی به نثر است در ۱۸۳۶ خلق کرد آثار او تحت سانسور شدید قرار گرفت بدهی هایش بالا رفت و تهمت‌های شخصی و حیثیتی باعث شد در سال ۱۸۳۷ بابر ن ژرژ شارل دآنتس شخصی که مظنون به رابطه ی عشقی با زنش بود او را به دوئل بطلبد و در این دوئل مجروح شد و دو روز بعد در سن ۳۸ سالگی در گذشت .

جایگاه بی‌همتای پوشکین در تاریخ ادبیات روس مدیون نوگرایی‌های زبان و شکل‌های ادبی اوست از منظر مطالعه گسترده و بین‌المللی و نزدیکی با فرهنگ سنتی روس پوشکین یک استعاره نوین شاخص است که رمان نویس معاصر قرن بیستم روس تبار (ولادیمیر نوباکو) می‌نویسد او ژرفای کلیسای اسلاو (زبان کلاسیک روسی) و طعم زبان فرانسه را باهم آمیخت و دربین نجبا و اشراف روس و واقعیت‌گرایی‌گویی‌گوش محاوره ای در تمامی اقشار جامعه روس بسیار معروف شد . علاوه براین باره یایی موضوع نقل قول گونه در جامعه ی معاصر به تلاش ادبی او راه رمان واقع‌گرایانه رئالیست روسی را در سده ی نوزدهم گشود آن هم دربین نویسندگان پرآوازه ای همچون لئوتولستوی، ایوان تورگینف و داستایوفسکی که همگی میراث خوار پوشکین شدند و همانطور که ماکسیم کورگی نوشته است او مطلع‌الباب ادبیات روس است .

نقد کوتاهی از مجموعه داستان‌های بلکین و دیگر آثار پوشکین

این نکات توسط اعضای انجمن گریدسیور گردآوری شده است مجموعه‌ی منشور داستان‌های بلکین هنگام پاییز مشهور بولدین در سال ۱۸۳۰ توسط پوشکین نوشته شد این مجموعه داستان‌ها شامل دیباچه‌ای از ناشر و پنج رمان است که عبارتند از: تیرانداز، بوران، تابوت ساز، متصدی چاپار خانه و دختر خانم روستایی حکایت یا داستان‌های بلکین نخستین اثر کامل منشور پوشکین است تمامی رمان‌ها در روستای بلودینی بزرگ در پاییز ۱۸۳۰ نگاشته شده است بنابراین تاریخ تکمیل داستان‌ها توسط نویسنده داستان تابوت ساز در ۹ سپتامبر، متصدی چاپارخانه ۱۴ سپتامبر، دختر خانم روستایی ۲۰ سپتامبر، تیرانداز در ۱۴ اکتبر و بوران در ۲۰ اکتبر نوشته شده است.

دیباچه‌ای از ناشر احتمالاً تاریخ‌اش به نیمه دوم اکتبر تا ۳۱ اکتبر یا اوایل نوامبر ۱۸۳۰ بر می‌گردد. برای نخستین بار مجموعه‌ی کامل داستان‌ها شامل دیباچه در کتاب حکایات مرحوم ایوان پتروویچ بلکین توسط پوشکین منتشر شد.

ایوان پتروویچ شخصیتی است که پوشکین آن را خلق کرده است او نجیب زاده جوانی است که در اوقات فراغت به داستان نویسی مشغول است و در ۱۸۲۸ فوت می‌کند او داستان‌هایی را نگاشته است شرح حال خلاصه در دیباچه کتاب توصیف شده است علاوه بر مجموعه داستان‌های بلکین به عنوان مولف تاریخچه روستای گروخینو به زیورطبع آراسته شده است.

پوشکین هر داستان را در هر دو جنبه‌ی ادبیات روس در زمان خودش نگاشته است تیرانداز رابه سبک رئالیسم بوران، متصدی چاپار خانه و دختر خانم روستایی رابه شکل معنی‌گرایانه و تابوت ساز را شامل عناصر رمان کوتیک یا نظیر رمان‌های قرون وسطی در این آثار درون مایه‌ی مرد کوچک کاملاً مشهود است.

منتقدین می‌انگارند که بسیاری از شاهکاری پوشکین از قبیل سوارکار مفرغی و نمایش نامه مهمان سنگی حکایت سقوط دنژوان است نمایش نامه کوتاه منظوم موتسارت و سالیثری مانند مهمان سنگی یکی از چهار تراژدی یاسوگک نامه کوچک است یک شخصیت پردازای جمعی توسط خود پوشکین در سال ۱۸۳۰ است آن هم در نامه‌ای به پیتر پلت فیوکه الهام بخش پیتر شافر آمادوس است و همچنین یک موسیقی‌گفتاری در اپرای موتسارت و سالیثری در شخصیت ریمسکی

و کورساکو است پوشکین به خاطر داستان‌های کوتاهش مشهور است به ویژه در چرخه داستان‌های ایوان پتروویچ بلکین مرحوم شامل تیرانداز که به خوبی مشهود و مفهوم است پوشکین خودش رمان منظوم یوگنی آنه گین را ترجیح می‌دهد که در دوره حیاتش نگاشته و آغاز گر سنت رمان‌های بزرگ روسی است و چندین شخصیت مرکزی دارد اما از نظر لحن و تمرکز بسیار گسترده است.

یوگنی آنه گین اثری است با چنان پیچیدگی در حالی که فقط یکصد صفحه حجم آن است مترجم به نامی همچون ولادیمیر نوباکو نیاز دارد به یک اثر دو جلدی حجیم تا کاملاً معنی آن را به انگلیسی ترجمه کند به خاطر این دشواری ترجمه اشعار پوشکین عمدتاً برای خوانندگان انگلیسی زبان و حتی فارسی زبان ناشناخته است گرچه پوشکین عمیقاً نویسندگان انگلیسی زبان همچون هنری جیمیز را تحت تأثیر خود قرار داده است.

پوشکین داستان ملکه اسپیدز را نگاشت که شامل بلک و اتر می‌باشد مجموعه ای از داستان‌های کوتاه از طبیعت بکر و شگفت انگیز که توسط نویسندگان بزرگی همچون آلبر تو منگول به اقتباس گرفته شده است

فهرست منابع

- تیرانداز ترجمه ضیاء الله فروشانی، تهران، اساطیر ۱۳۹۲
- الکساندر سرگوییچ پوشکین، شاعر پر آوازه متن سخنرانی احمدیان، فرهنگسرای نیاوران، آذر ۱۳۷۷
- برگرفته از مقاله رحمت اله رونند
- بررسی چند مقاله از اینترنت در مورد زندگی الکساندر پوشکین Nasour.net